

Popis prioritní oblasti

Prioritní oblast Životní prostředí a přírodní zdroje zahrnuje několik rovin. Na jedné straně obsahuje standardní cíle ochrany životního prostředí (zejména ochrany přírody a krajiny) v zájmovém území před důsledky nepřiměřených rozvojových záměrů jiných prioritních oblastí (např. nevhodně dimenzovaný rozvoj cestovního ruchu), na druhé straně podporuje činnosti a aktivity, které v sobě slučují složky ekonomické a sociální dimenze rozvoje s pozitivními dopady na ochranu a tvorbu krajiny (vhodné formy zemědělského hospodaření, využívání obnovitelných zdrojů energie, apod.).

Část nástrojů (intervencí/aktivit), vedoucích k dosažení cílů v prioritní oblasti Životní prostředí a přírodní zdroje, tak logicky naplňuje opatření dalších dotčených prioritních oblastí (zejména cestovní ruch, ekonomika, apod.). V této kapitole jsou však v pracovní verzi uvedeny do doby, než budou posouzena doporučení všech pracovních skupin a bude rozhodnuto o příslušném zařazení těchto opatření, která tvoří překryv mezi prioritními oblastmi. Analogická opatření tedy mohou do sladění návrhové části figurovat ve více prioritních oblastech. Výjimku z výše uvedeného tvoří oblast zemědělství, které bylo – vzhledem ke svému dopadu na tvorbu a ochranu krajiny při současně relativně malém významu v ekonomice oblasti – již v této chvíli záměrně zařazeno do prioritní oblasti Životní prostředí a přírodní zdroje.

Opatření v této kapitole reagují na všechny 4 dílčí problémové okruhy, které vyplynuly z analýzy, a které byly projednány pracovní skupinou. Jsou tedy zaměřeny na řešení problematiky životního prostředí ve stávajících střediscích cestovního ruchu i v podhorských oblastech a navrhuje intervence v oblasti využívání přírodních zdrojů i ochrany hlavní atraktivity území – přírody národního parku.

OPATŘENÍ 5.1: KOORDINACE ÚZEMNÍHO ROZVOJ ZVYŠUJÍCÍ UDRŽITELNOST ATRAKTIVITY ÚZEMÍ

Cíl opatření

- Zabránit pokračujícímu naddimenzovanému rozvoji stávajících středisek cestovního ruchu a snižování atraktivity ostatních obcí zájmové oblasti respektováním odpovídajících environmentálních, urbanistických a architektonických požadavků

Přímé aktivity a další intervence

- Uplatňování schválené ISRR Krkonoše v oblasti životního prostředí a předmět jejich priorit (provázání) do úrovně územního plánování
- Uplatňování nástrojů územního plánování a dalších kompetencí obcí v rámci stavebního zákona, případně zákona o posuzování vlivů na ŽP
- Dohoda s klíčovými aktéry v území, především Správou KRNP o podmínkách dalšího rozvoje sportovních aktivit, zejména sjezdového lyžování, a její uplatňování v praxi.
- Omezování povolování atrakcí narušujících rozvoj přirozených atraktivit území
- Zapojování veřejnosti, včetně NNO, prostřednictvím nadstandardního zveřejňování přípravy a projednávání všech projektů s významnými dopady na životní prostředí, krajinný ráz a tradiční architekturu
- Monitorování a nadstandardní zveřejňování všech změn územně-plánovací dokumentace obcí v zájmovém území
- Vytvoření platformy aktivních příjemců informací o změnách ÚPD a projektech s významným dopadem na ŽP
- Podpora forem cestovního ruchu s minimalizovanými vyvolanými dopady na životní prostředí (redukce obslužné dopravy, parkování, energetických nároků, ad.).
- Vyhlášení každoroční soutěže podnikatelů v území z hlediska environmentálně šetrnosti podnikání a respektování priorit rozvoje území (Podnikatel roku, stavba roku)

Nepřímé aktivity a intervence

- Uplatňování nástrojů zákona na ochranu přírody a krajiny v rámci kompetencí Správy KRNP
- Podpora aktivit environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) se zaměřením na obyvatele a podnikatele v zájmovém území
- Zvýšení atraktivity území pro vybraný segment návštěvníků (osvětová činnost v oblasti podpory udržitelné atraktivity území)
- Příprava scénáře pro případ očekávaných dopadů klimatických změn na dosavadní aktivity v území (klimatické podmínky pro zimní sporty, zejména sjezdové lyžování)

Monitorovací ukazatele

-

Garant

- Obce v zájmovém území, resp. Svazek měst a obcí Krkonoše

Další zapojené subjekty

- S-KRNP a orgány ochrany přírody
- Další orgány státní správy
- Klíčoví podnikatelé v oblasti cestovního ruchu
- NNO
- Aktivní veřejnost

Seznam projektových záměrů

-

OPATŘENÍ 5.2: OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V PODHORSKÝCH OBCÍCH

Cíl opatření

- Podpora rozvoje podhorských obcí s cílem zabránit jejich vylidňování a souvisejícímu omezování hospodářské aktivity, s negativními přímými dopady na udržování (stabilitu) krajiny

Přímé aktivity a další intervence

- Spolupráce obcí a klíčových aktérů při ochraně životního prostředí v podhorských obcích
- Spolupráce obcí v národním parku a mimo něj při rozvoji CR (synergie)
- Využívání nástrojů územního plánování pro zachování typického charakteru podhorských obcí a tím i kompetitivních výhod (obrana proti zahušťování výstavby, ochrana urbanistických a architektonických hodnot)
- Zvyšování atraktivity bydlení v podhorských oblastech s cílem zabránit vylidňování, postupnému snižování úrovně obhospodařování a tím i udržování stability krajiny
- Preference vhodných forem zemědělského podnikání minimalizujících potenciálně negativní vlivy na stabilitu krajiny (degradace území, projevy eroze, ad.).

Nepřímé aktivity a intervence

- Podpora aktivit cestovního ruchu umožňující odčerpání nadměrné návštěvnosti z citlivých, exponovaných či přetížených území v národním parku, podmíněných
 - vytvářením zázemí ubytování
 - vytvářením atraktivit pro „nelyžující turisty“,
 - rozvojem infrastruktury CR
 - propagací atraktivit CR jako doplňku (nikoliv konkurence) stávajících středisek
 - možností tvorby image environmentálně šetrného CR (do jisté míry jako alternativy ke stávajícím střediskům)
- Prosazování změny rozpočtového určení daní pro obce v národním parku a jeho ochranném pásmu, s cílem kompenzovat zvýšené náklady na ochranu ŽP
- Prosazování podpory podnikatelů s cílem kompenzovat potenciálně zvýšené náklady podnikání, např. formou preferencí při čerpání zdrojů z fondů pro léta 2013-2020 (IROP, regionální dimenze OPs, IPRÚ, ad.)
- Prosazování podpory zemědělství s cílem zajistit udržení, resp. zvýšení přiměřeného zemědělského obhospodařování, např. formou preferencí při čerpání zdrojů z fondů pro léta 2013-2020 (PRV)

Monitorovací ukazatele

-

Garant

- Obce v zájmovém území, resp. Svazek měst a obcí Krkonoše

Další zapojené subjekty

- Orgány ochrany přírody
- Další orgány státní správy
- Garanti OP, včetně IROP a PRK
- Podnikatelé v oblasti cestovního ruchu
- Zemědělci
- NNO
- Aktivní veřejnost

Seznam projektových záměrů

-

OPATŘENÍ 5.3: ÚČELNÉ VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ

Cíl opatření

- Přiměřené využívání obnovitelných přírodních zdrojů s cílem snížení zátěže ŽP i zvýšení image zájmového území jako „zelené“ oblasti

Přímé aktivity a další intervence

- Využívání biomasy jako obnovitelného zdroje energie, s podmínkou přiměřené míry exploatace lesních porostů, případně zamezení ovlivňování krajinného rázu introdukcí rychle rostoucích dřevin (RRD)
- Spolupráce obcí a dalších klíčových aktérů, včetně zástupců kraje, při obraně proti rizikovým aktivitám využívání přírodních zdrojů (např. těžba břidlicového plynu)

Nepřímé aktivity a intervence

- Obnovení kreditu využívání obnovitelných zdrojů energie vhodnými pilotními/demonstračními projekty
- Osvěta zaměřená na negativní důsledky spalování fosilních paliv na lidské zdraví, životní prostředí a udržitelný rozvoj
- Ochrana vodního režimu v území omezením nadměrného či místně a sezónně nevhodného využívání vodních zdrojů (např. k zasněžování areálů sjezdového lyžování)
- Příprava scénáře řešení hydrologických aspektů v případě naplnění předpokladů negativních důsledků klimatických změn na vodní režim oblasti
- Identifikace a prioritizace lokalit průmyslových i zemědělských brownfields pro jejich další využití namísto využívání lokalit „na zelené louce“
- Vytváření autonomních energetických systémů pro zajištění místní spotřeby energie

Monitorovací ukazatele

-

Garant

- Obce v zájmovém území, resp. Svazek měst a obcí Krkonoše

Další zapojené subjekty

- Kraj
- S-KRNAP
- Další orgány státní správy
- Garanti OP, včetně IROP
- Podnikatelé v oblasti nakládání s odpady/energetiky/využívání obnovitelných zdrojů energie
- Zemědělci
- NNO
- Aktivní veřejnost

Seznam projektových záměrů

-

OPATŘENÍ 5.4: UDRŽENÍ ROLE NÁRODNÍHO PARKU JAKO KLÍČOVÉ ATRAKTIVITY ÚZEMÍ

Cíl opatření

- Posilování role národního parku jako hlavní atraktivity zájmového území na úkor snah o jednostranný rozvoj oblasti jako centra sjezdového lyžování a souvisejících atraktivit a atrakcí

Přímé aktivity a další intervence

- Podpora Správy KRNP jako hlavního garanta udržení role národního parku v území
- Shoda obcí, Správy KRNP a dalších klíčových aktérů na preferenci a související propagaci forem cestovního ruchu s minimalizovanými vyvolanými dopady jejich provozování

Nepřímé aktivity a intervence

- Využití environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty jako účinné obrany proti účelové prezentaci ochrany přírody a krajiny jako omezujícího faktoru rozvoje území
- Zajištění funkcí Správy KRNP prostřednictvím odpovídajícího příspěvku ze státního rozpočtu
- Udržení popularizační a osvětové role Správy KRNP nejen pro návštěvníky, ale také pro místní obyvatele a podnikatele
- Příprava scénářů reakce na očekávané klimatické změny s dopadem na hlavní fenomény Krkonoš (potenciální změna atraktivity území, nutnost přehodnocení míry rigidity ochrany hlavních fenoménů)
- Pokračující hledání kompromisu mezi moderními formami pobytu v horském prostředí (skialpinismus, ledové lezení, apod.) s podmínkami ochrany přírody a krajiny
- Řešení konfliktu mezi některými činnostmi v horském prostředí a podmínkami ochrany přírody (free ride, čtyřkolky, ad.)
- Vytváření podmínek pro extenzivní hospodaření ve II. a III. zóně NP (pastva, seč) – financování, environmentální osvěta
- Regulace prostorové a časové distribuce návštěvníků na základě monitoringu pohybu (výskytu) turistů s cílem snížení zátěže koncentrovanou návštěvností, využitím restriktivních i stimulačních nástrojů

Monitorovací ukazatele

-

Garant

- Obce v zájmovém území, resp. Svazek měst a obcí Krkonoše

Další zapojené subjekty

- MŽP ČR
- S-KRNP
- Další orgány státní správy
- Garanti OP, včetně IROP
- Podnikatelé v oblasti nakládání s odpady/energetiky/využívání obnovitelných zdrojů energie
- Zemědělci
- NNO
- Aktivní veřejnost

Seznam projektových záměrů

-